

Dalším kamínkem do pestré mozaiky mapování historie českého folkrocku a skupiny [Marsya](#) vydáv

[s](#)

á nakladatelství

[Galén](#)

po knize textů

Zuzany Michnové

Země Bójů

, live dvojbalbu

Marsyas

V mýdlových bublinách

a sólovém albu

Oskara Petra

Jsme starý jako děti

- i knihu mapující historii skupiny Marsayas od

Vojtěcha Lindaura

.

Profil skupiny Marsyas od hudebního publicisty Vojtěcha Lindaura vznikl jako pestrá, ale promyšlená koláž faktografických údajů a osobních vzpomínek autora na setkávání s kapelou i jejími jednotlivými protagonisty. Autor mapuje základní sestavy skupiny i natočená alba, sleduje osudy Petra Kalandry a Zuzany Michnové v komunistickém Československu i Oskara Petra za „velkou louží“, dává prostor i postřehům přátel, fanoušků a spoluhráčů.

Nechybí dobová dokumentace, fotografie, diskografie a zásadní články o skupině. Mozaiku doplňují v samostatném oddílu osobní vzpomínky Jiřího Černého, Dana Fikejze, Karla Halouna, Jana Hrubého, Jaroslava Hutky, Michala Juppa Konečného, Vladimíra Merty, Bohdana Mikoláška a Vlastimila Třešňáka. Publikace vyšla jak v klasické, tak i digitální podobě.

O autorovi:
Vojtěch Lindaur

Narozen 12. září 1957 v Plzni. Hudební publicista, dramaturg a překladatel. Absolvent Fakulty žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze (1981), vedoucí Kulturního domu Opatov v Praze, redaktor Gramorevue, autor článků do řady periodik (Melodie, Mladý svět, Revolver Revue, Druhá strana a další), producent (Precedens, Dybbuk, Psí vojáci), scénárista dokumentárního televizního cyklu Bigbít (1995–1997), redaktor a šéfredaktor Rocku & Popu (1990–2002, 2005–2006), moderátor vlastních pořadů na Radiu Beat a pedagog na Vyšší odborné škole publicistiky v Praze. Překladatel knih Jerry Garcia na plný plyn (1997) a Nikdo to tu nepřežije (1992, 2001, 2010). Autor a spoluautor knih Excentrici v přízemí (spoluautor, 1989), Život v tahu aneb Třicet roků rocku (s Ondřejem Konrádem, 1990); Beaty, bigbeaty, breakbeaty (s kolektivem autorů, 1998), Šance sněhových koulí v pekle (1999), Příliš mnoho štěstí (2000), Bigbít (s Ondřejem Konrádem, 2001 a 2010), Dotknout se snu (2007), Bav se s volem o sobotě (spolueditor, 2009), Po stopách Velkého mokasína (editor, 2011), Když svatý pochodují (editor, 2011), Neznámé slasti (2012), Dávám, tak ber! (2013).

UKÁZKY

Chodil jsem na ně do klubů, nikdo z nich kůži nesvlékal. Anebo si to nenechali líbit. V hudebním vydavatelství Panton ležel už nějaký pátek návrh na první LP desku, jejíž obsah se jen málo lišil od té o tři roky později vydané u Supraphonu, zato její podoba byla výrazně jiná. Ale v intimním prostředí vysokoškolských klubů jejich ryze akustický model pořád fungoval. Bez mučení se přiznávám k tehdejšímu konzervativnímu vnímání folk-rocku: vždycky jsem se nejvíc těšil na Kalandrovy skladby, které mi evokovaly tu tehdy nedosažitelnou atmosféru společné sdílené radosti, jak jsem si ji vysnil třeba z nahrávek Neila Younga. Zuzanu jsem miloval obrazem i zvukem: krasavice s mečem v ruce, Pallas Athéna českého folku (ačkoli se na rozdíl od řecké bohyně provdala), k Oskarovi jsem se opatrně blížil. Jen jsem však prolomil závoru tradicionalismu ve své hlavě, spadl jsem do jeho snad až kolářovského vidění světa až po uši. Začal jsem na koncerty nosit kotoučový magnetofon a buď s mikrofonom v ruce (podezřelý, bacha!) nebo napíchnut u zvukaře začal jsem si koncerty nahrávat.

Jeden mimořádně vydařený, muselo to být někdy na jaře 1976, si uchovávám donekonečna. Pro větší autenticitu ocituji repertoárový list, který jsem si tehdy se všemi omyly a chybami zapsal. Názvy jsem mnohdy jen uhadoval z prvního verše: Madona ulice – Pin-up Girl – Dopisy – Čím dál víc tušení mám (pozn.: Moje místo) – Hrnek – Ikarus – Zmrzlinář – Postavím si dům z obilí – Skutečně jsem Harolda milovala (pozn.: Harold) – Lilin tanec – Sebetřýzeň (pozn.: Příště se ti radši vyhnu) – Barvám – Nevěsta prodaná láskám – Gramofon s klikou – Rybář – Will The Circle Be Unbroken. Hezký potlesk, nepříliš hlasitý, rozhodně ne zdvořilý, spíš mně připadalo, že uchvácené publikum nechce plácáním rušit písničky Marsyas stále ještě doznívající v uších i duších.

„Když jsme hráli v triu s Petrem a Oskarem už nějakou dobu, připadaly nám tři hlasy, dvě kytary a foukací harmonika málo. Dělali jsme všechno proto, abychom to oživil novými lidmi a nástroji. Sezónu 1975–1976 jsme (většinou jenom ve dvou s Oskarem, protože Petr se nemohl uvolňovat z nošení zavazadel na letišti) odehráli s Jazz Q.“ (Zuzana Michnová) S

Kratochvílovým bandem se dostali i za hranice: odzpívali s nimi koncerty také v Německu, Polsku či Maďarsku. Světem i českou kotlinou tehdy vládl jazz-rock: Mahavishnou, Chickem Coreou, Weather Report či Herbiem Hancockem a jejich senzačními instrumentálními výkony byl uchvácen kdekteř zdejší muzikant. Nejméně z poloviny to bylo logické a vlastně docela prospěšné, jenže ne pro Marsyas. Bleskurychlé běhy a laufy po hmatníku či klávesnici se

písničkáři Kalandrovi vyloženě přičily v krku, Zuzana si udržovala odstup. Oskar Petr ovšem téhle fúzi dost propadl a kdo ví, nebylo-li právě jeho okouzlení jazz-rockem jedním z důležitých popudů pro to, aby od Marsyas odešel. Ale o tom později.

Sezónu 1976–1977 absolvovali s jazzrockovým Pražským výběrem. Kromě nich je na pódiu často doprovázeli rockoví či jazzoví hudebníci, z nichž zmiňme alespoň houslistu Jana Hrubého (Etc...), Daniela Fikejze (Combo FH), baskytaristu Ivana Pešla (který se mihnul dokonce i v The Primitives Group, pak Perpetuum Mobile) nebo bubeníka Pavla Frištenského (Bohemia). Čistě akusticky hrávali po ránu výchovné koncerty pro školy.

V roce 1976 hostovali na historicky první gramofonové nahrávce Pražského výběru, na EP z řady Mini Jazz klub Vyznání / Ondřej (1977), a o rok později přispěli svými vokály na první LP Pražského výběru Žízeň. Zároveň v sezóně 1977–1978 s Kocábem a spol. odehráli řadu koncertů (Městská knihovna, strahovská Jednička), včetně respektovaných přehlídek Jazzové sekce v pražské Lucerně. Z těchto více či méně improvizovaných vystoupení se pomalu, ale jistě rodila idea prvního alba Marsyas.

(...)

„Když Oskar utekl, napsal mi z Ameriky dopis, abychom s Petrem Kalandrou okamžitě přijeli, měl pocit, že by Marsyas mohli v Kalifornii prorazit, že by nás tam mohli brát jako pokračovatele CSN&Y a podobných souborů. Dejme tomu, že to byla pravda, ráda bych tomu věřila. Ale jak by, kdyby... Rodičům jsem to nemohla udělat. Zvláště tátovi. Navíc mi přibližně v té době onemocněla máma a já si neuměla představit, že bych ji tu s otcem nechala. A když jsem se pak provdala a měla první dítě, bylo už téma emigrace zcela tabu.“

Mám za to, že Michnová si tehdy uvědomila, že má-li mít Marsyas druhou kapitolu, bude – při vší úctě k Petrovi Kalandrovi – muset být ústřední autorkou budoucí kapely. A tak vedle výchovy dítky a sbírce vzácných kamenů věnovala své síly budování nového repertoáru s vědomím, že příště „půjde na trh“ hlavně se svou kůží.

Budování nového Marsyasu začalo tím, že Zuzaně kdosi (prý Ondřej Konrád) doporučil Jiřího Vondráčka, jen příležitostného zpěváka, spoluskladatele popového Zdeňka Mertý a bratra slavné zpěvačky. Asi rok předtím, než ho Zuzana oslovila, potkali se v televizním pořadu Písničky pod rentgenem, který Vondráček tehdy moderoval. Zuzana věděla, že chodil na koncerty Marsyasu. „Pamatuji ten poslední, na lodi. Oskar mi řekl, že když už jsem se celou dobu bránila marihuaně, musím to teď zkusit. Pánbůh při mně stál a naštěstí přestala během plavby jít elektrina. Tak jsme se museli vrátit do přístaviště k Palackému mostu. Mně už se tam po koncertě sbíhaly všechny parkety do jednoho bodu – do trychtýře. Bála jsem se udělat krok. A do toho krásného prostředí vstoupil Jirka Vondráček, v domnění, že nastupuje k solidní kapele. Jirka i Petr se strašně divili, proč se tak s Oskarem smějeme. Jirka měl s sebou láhev šampaňského, kterou hned na začátku v rozpačitosti rozbil. Věděla jsem, do čeho jdu, že je velmi muzikální a že se můžu vykašlat na kecy, že je jenom bratr Heleny.“

Po počátečním oťukávání bylo zřejmé, že Marsyasu musí prospět ještě jeden kytarista, jaksi techničtěji vybavený. Zuzana si vzpomněla na dva plzeňské obdivovatele, jak na potvoru oba kytaristy, s nimiž před časem po koncertě v plzeňském klubu mediků blbli napříč repertoárem Beatles. Pavel Skála a Stanislav Staněk cele splňovali požadavky: „Shodli jsme se na Pavlovi. (Staněk potom hrál léta s Petrem Novákem v obnovených George & Beatovens). Odchytili jsme ho těsně předtím, než měl nastoupit do knihovny v Plzni, odkud pocházel. Bylo dílem okamžiku, že souhlasil. Měl přijet ke mně domů na zkoušku a jeho maminka (zdravotní sestra) mi zoufalá

volala, že má Pavel horečku, a radila se se mnou jako s matkou, co má dělat. Poučila jsem ji o zábalech podle Priessnitze a myslím, že to našťestí fungovalo, protože následující týden už byl Pavel na zkoušce u mě doma," vzpomíná Zuzana.

(...)

„Posledních pár měsíců už byl Petr hodně unavený a hraní s kapelou ho přestávalo bavit. Chtěl hrát akusticky, v malých klubech, v blízkém kontaktu s lidmi. Ještě na jaře 1995 jsme spolu absolvovali v duu několik vystoupení, poslední snad v Litvínově, a pak v létě už jen ty smutné věci a konec.“ (Jiří Charypar) V duu s ním vystoupil Petr Kalandra naposledy 26. června 1995 na pražském Jižním Městě.

7. července se Petr Kalandra při nešťastném pádu vážně zranil a byl dopraven do pražské středoškolské nemocnice. Po dvou měsících na oddělení jednotky intenzivní péče, tedy 7. září 1995, zemřel na celkové selhání organismu. Bylo mu pětadvacet.

Petrův dávný kamarád Vladimír Kos zapsal: „Na kůru zněla Dylanova píseň Klepání na nebeskou bránu. Nesli jsme rakev ven z kostela svatého Norberta, jehož vchod je přímo naproti vchodu do Petrovy základní školy. Třicet let předtím odtud vyšel do života. Život je někdy oblouk. Ne však duha. Tehdy, 7. září 1995, příšerně přšelo. A naděje, že se ukáže slunce, byla nulová.“

(...)

Zpražské premiéry obnovených Marsyas jsem nebyl ve své kůži, ani nevím proč. Ale jelikož jsem měl se Zuzanou Michnovou i Oskarem Petrem jakési řízení a kytarista Kalandra Memory Bandu, kamarád Jirka Charypar, mě ubezpečil, že se pohřeb nešťastného satyra odkládá na neurčito, krátce před začátkem koncertu jsem přece zaklepal na dveře šatny pražské Akropole. Objal jsem se s velmi soustředěnou Zuzanou, plivl Oskarovi na rameno a pak jsem následující dvě hodiny málem nevěřil svým uším a blahořečil Charypara, že mě tam vytáhl.

Jakkoli nemám tyhle návraty v lásce (přece jen jsem nechtěl přemazat zážitky z prvních koncertů Marsyas na strahovských kolejích v pětasedmdesátém), propadl jsem se ten večer časem, zaplašil nostalgii a jen jsem si užíval, obdivoval a také trochu truchlil za Petra K. Kapela, kterou na jeho počest postavil zpěvák a kytarista Miroslav Kuželka – Memory Band: Jiří Charypar (g), Oldřich Šimků (g), Jan Petrásek (bg), Jiří Stárek (dr), Igor Šikula (harm) – zněla profesně dokonale a zároveň uvolněně jak při nějakém jam sessionu. Kuželka měl podobně „lajdácky“ bluesový témb, jako měl Kalandra, a perly z Petrova repertoáru volil s jistotou. U mikrofonu se pak prostřídali prošedivělý Oskar (hrál ze svých sólových alb) a též stříbrovlasá Zuzana, oba v neskutečné hlasové pohodě, zpívali „lví silou, vzletem sokolím“, řečeno po sokolsku. K mé lítosti Zuzana nekolorovala Zmrzlináře a vůbec – společně zpívali dost málo. Zní (CSN&Y), Hrnek, Pin-up Girl, Příště se ti radši vyhnu a myslím, že i Záliv Žár. A samozřejmě „grande finale“ Nebeskou bránu či Like A Rolling Stone. Zuzaniny rány, Oskarovy jizvy a Petrův duch. Stál jsem jako solnej sloup, slano i v očích.

První vydání

200 stran, vázané, barevně, doporučená cena 290 Kč (kniha) a 190 Kč (e-kniha)

ISBN 978-80-7262-889-6

Typografie Luboš Drtina

Vojtěch Lindaur: Dávám, tak ber!

Napsal uživatel FOLKtime.cz

Neděle, 26 Květen 2013 17:27

Vydalo nakladatelství Galén v roce 2013

Kniha je k dostání v běžné distribuci a v distribuci www.kosmas.cz